

Ona tili

IV qism

4

novda
studios

D.D.Baynazarova
M.E.Toirova

Ona tili

4-sinf

IV qism

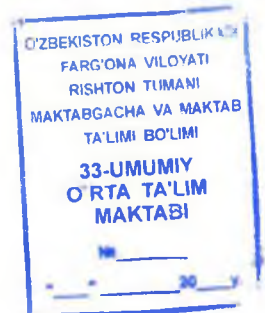
Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik

Ta'limni rivojlantirish markazi huzuridagi ilmiy-metodik
kengash tomonidan tavsiya etilgan.

novda
edutainment

Toshkent – 2023

**Bilimingizni mustahkamlang.
Savollarga og'zaki javob bering.**

- Son so'z turkumi deb nimaga aytiladi?
- Son qanday so'roqlarga javob bo'ladi?
- Son qaysi so'z turkumiga bog'lanib keladi?
- Son necha xil bo'ladi?

**Son so'z turkumi haqidagi bilimingizni
mustahkamlang. Testlarni yechib, to'g'ri
javobni ko'chiring.**

1. Qaysi javobda tartib son berilgan?

- A. Singlim 2-sinfni tamomlaydi.
- B. Bu o'yinda 8 nafar ishtirokchi qatnashgan.
- D. XXI asr – mo'jizalar asri.
- E. Tovuq – yetti xazinaning biri.

**2. Qaysi javobdagi maqolda nuqtalar
o'rniga “yetti” so'zi qo'yiladi?**

- A. Bir yigitga ... hunar oz.
- B. ... marta eshitgandan bir marta ko'rgan yaxshi.
- D. Oyning ... qorong'i bo'lsa, ... yorug'.
- E. ... o'lchab, bir kes.

3. Qaysi javobda tartib son to'g'ri yozilgan?

- A. 2024 yil
- B. IV-sinf
- D. 9-may
- E. XXI-asr

4. Ertaklarda qaysi sonlar ko‘p qo‘llaniladi?

- A. uch, yetti, qirq D. uch, besh, yetti, qirq
 B. uch, yetti, qirq, yuz E. uch, yetti, qirq, to‘qqiz

5. Qaysi javobda nuqtaiar o‘rniga tartib son qo‘yiladi?

- A. Sinfimizning burchagida ... kitob javoni bor.
 B. Sinfimizda ... parta, ... stol va ... stul bor.
 D. Biz ... sinfda o‘qiyimiz.
 E. Har bir partada ... bola o‘tiradi.

1-mashq.

“Kim topqir?” o‘yini. Guruhlarga bo‘linib, son so‘z turkumi qatnashgan topishmoqlardan “Kim ko‘p aytish” topshirig‘ini bajaring.

Topishmoqlar	Javobi
<i>Bitta dara, ikkita tog‘, Ichidagi sariyog‘.</i>	
<i>O‘zi bitta, qulog‘i to‘rtta.</i>	
<i>Yetmish otning kuchi bor, Oyog‘ida tishi bor.</i>	
<i>Ikki yaproq bir tanda, Kezar yozda chamanda.</i>	

2-mashq.

Uzoq umr ko'rish muhimmi yoki mazmunli yashashmi?

Sizningcha, insonning o'rtacha umr ko'rish qachon yuqori darajada bo'lgan?

Tadqiqotlarga qaraganda, Qadimgi Yunonistonda odamlarning o'rtacha yoshi – 29, Yevropada XVI asrda – 21, XVII asrda – 26, XVIII asrda – 34, XX asr boshida – 50, XX asr o'rtasida – 70, XX asr so'ngida esa 60 yoshni tashkil etgan. Uzoq umr ko'rish yaxshi. Ammo mazmunli umr kechirish undan ham yaxshi.

(“Mening birinchi ensiklopediyam”. – Toshkent: “O'zbekiston milliy ensiklopediyasi” davlat ilmiy nashriyoti, 2019.)

Sizningcha, inson mazmunli umr kechirishi uchun qanday fazilatlar va fe'l-atvorga ega bo'lishi kerak, deb hisoblaysiz?

Qiziqarli ma'lumotlarni o'qing. Matndagi sonlarni harfiy ifodaga aylantirib yozing.

3-mashq.

She'rni husnixat bilan ko'chiring.
Son qatnashgan misralarni aniqlang.

Top, o'rtoq

Ibrohim Donish

Kuzda yong' oq pishadi,
"To'p-to'p" etib tushadi.

Bo'lishib uch-to'rt o'rtoq,
Biz o'ynaymiz "juftmi-toq".

Bir qo'limda besh yong' oq,
Bir qo'limda uch yong' oq.

Yana bor cho'ntakda ham
Qo'ldagidan bitta kam.

Qani, o'ylab top, o'rtoq,
Hammasi qancha yong' oq?

Ular juftmi yoki toq?

4-mashq.

Berilgan ma'lumotlarga internetdan va ensiklopediyadan qo'shimcha tarzda 2 ta ma'lumot topib, husnixat asosida ko'chiring.

Yirik yirtqichlar orasida yuragining hajmi eng kichik hayvon sherdir.

Bulbullar 2 ming xil ohangda sayrar ekan.

Eng kichkina kuchuk Meksikada yashaydi.
Uning bo'yi 15 santimetr keladi.

5-mashq.

Maqollarni o'qing. Kishilik olmoshlarini aniqlab, tagiga chizing. Kishilik olmoshlari qatnashgan yana qanday maqollarni bilasiz?

Xalq meniki dema, sen – xalqniki.

Vataning tinch – sen tinch.

Elda bori – senda bori.

Qo'shning tinch – sen tinch.

“Vataning tinch – sen tinch” maqolini izohlang. Sizingcha, Vatan tinchligi qanchalik muhim?

Men, sen, u, biz, siz, ular – kishilik olmoshlaridir. Kishilik olmoshlari Kim? Kimlar? so'roqlariga javob bo'ladi. Kim? – **Men, sen, u.** Kimlar? – **Ular.**

6-mashq.

Tengdosh so'ziga sinkveyn tuzing.

1	Kim?	<i>Tengdosh</i>
2	Qanday?	
3	Nima qiladi?	
4	Gap	
5	Ma'nodosh so'z	

Tengdosh so'zi ishtirokida kishilik olmoshlaridan mosini qo'llab, gaplar tuzing.

O'zingiz havas qiladigan tengdoshlaringiz bormi? Aksincha, yomon xulqli tengdoshlaringizga nimalarni maslahat berar edingiz? Fikringizni bayon eting.

7-mashq.

Do'st so'ziga ta'rif bering.

Kishilik olmoshlarini qatnashtirib, do'stingizning xususiyatlarini yozing.

Vafodor

Do'st

8-mashq.

O'qing. Husnixat bilan ko'chiring.
Kishilik olmoshlarini aniqlab, tagiga chizing.

1. Biz bugun bobomiz Alisher Navoiy nomisiz o'zbek madaniyatini tasavvur qilolmaymiz. *(Erkin Vohidov)*
2. Siz o'zbek tilining benihoya boy, go'zal, nazokatli til ekanini bilishingiz kerak. *(Erkin Vohidov)*
3. Men hayotdan juda ko'p narsalarni o'rgandim. *(To'lqin)*

9-mashq.

O'qing. Nuqtalar o'rniga kishilik olmoshlarini
qo'yib, gaplarni ko'chiring.

1. Yaxshilik tilayman odamga,
U ... tanitgan olamga.
Parvarish, xizmatin oqlay deb,
Imlayman huzurbaxsh soyamga. *(E. Majidov)*
2. Ana shu qishloqda Shoir, Mohir
va O'roq ismli tengqur bolalar yashar
ekanlar. ... faqat tengqurgina emas,
oralaridan qil ham o'tmaydigan qalin do'st
ekanlar. *(Oqiljon Husanov)*
3. Besh nafar o'g'il-qizlarim bor. ... oltinchisi
bo'lasan. *(Parda Tursun)*

10-mashq.

She'ni yoddan yozing.
Kishilik olmoshlariga so'roq bering.

*O'lkamni yashartmoq,
Bizga iftixor.
Uzoq ketma, quyosh,
Sen borsan, men bor.*
(Obid Rasul)

Kishilik olmoshlari: men, sen, u, biz, siz, ular.

11-mashq.

O'qing. Nuqtalar o'rniga kishilik olmoshlaridan mosini qo'yib, matnni ko'chiring. Matnga mos sarlavha toping.

... oilamiz kichik va ahil. Oilamizda dadam, onam, men va ukam yashaymiz. Dadam va onam shifokor bo'lib ishlaydi. ... bemorlarni davolaydi.

Ukam suzishni yaxshi biladi. ... turli musobaqalar g'olibi. ... ustozlarimiz doim maqtashadi. ... oilamiz bilan faxrlanaman.

Oilangizdagi siz faxrlanadigan insonlaringiz haqida yozing.

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com vab-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza456, nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

4-sinf ona tili 4-qism to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali vab-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Darsliklarning elektron varianti**
- 9. Maktab ish hujjatlari**
- 10. Direktor ish hujjatlari**
- 11. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 12. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 13. Psixolog hujjatlari**
- 14. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 15. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 16. Besh tashabbus hujjatlari**
- 17. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**